

Струка (назив): Економија, право и трговина				
Занимање (назив): Пословно-правни техничар				
Предмет (назив): СРПСКИ ЈЕЗИК				
Опис (предмета): Општеобразовни предмет				
Модул (наслов): СИНТАКСА				
Датум: јуни, 2023. године		Шифра:		Редни број: 11
Сврха:				
Модул омогућава ученицима стицање знања из синтаксе српскога језика као и примјену у усменој и писменој комуникацији.				
Специјални захтјеви / Предуслови:				
Знања стечена у основној и средњој школи.				
Циљеви:				
<div><div></div><div><ul style="list-style-type: none">- Упознавање са системом српског стандардног језика на синтаксичком нивоу,- Разликовање синтаксичких јединица и разумијевање односа међу њима,- Развијање способности анализе, повезивања и уопштавања на конкретним примјерима,- Познавање односа у независнословеним и зависнословеним реченицама,- Примјена знања из правописа (интерпункција) приликом писања реченица,- Развијање језичке културе.</div></div>				
Теме:				
<div><div></div><div><div>1. Синтаксичке јединице</div><div>2. Независнословене и зависнословене реченице</div></div></div>				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Синтаксичке јединице	<div><div></div><div><ul style="list-style-type: none">- Објасни појам синтаксе и синтаксичких јединица (ријеч, синтагма, реченица);- Разликује ријеч као синтаксичку јединицу;- Идентификује граматички</div></div>	<div><div></div><div><ul style="list-style-type: none">- Повезује знања стечена у претходним разредима са новим знањима;- Наведете дефиницију синтаксе;- Разликује синтаксичке јединице (ријеч, синтагма,</div></div>	<div><div></div><div><ul style="list-style-type: none">- На конкретним примјерима покаже и објасни појам ријеч, синтагма, реченица;- На конкретним примјерима објасни везе међу члановима синтагме;</div></div>	<div>Наставник ће:</div> <div><div>Јединица 1</div><div><ul style="list-style-type: none">- Планирати рад према способностима ученика у одјељењу и условима у којима ради (простор, опрема, наставна средства);- Навести дефиницију синтаксе;</div></div>

	<p>облик ријечи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Идентификује конституентске и помоћне ријечи; - Разликује синтагму и њене врсте (именичке, придјевске, прилошке и глаголске); - Открива и разумије везе и односе међу члановима синтагме; - Графички представи синтагму; - Наведите дијелове реченице и њихова обиљежја; - Анализира реченицу одређујући врсту и службу ријечи у реченици; - Познаје различита значења глаголских времена. 	<p>реченица) и објасни њихову улогу у реченици;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Познаје везе међу члановима синтагме; - Уочи главни и зависни дио синтагме и познаје њихов међусобни однос; - Познаје појам рекције (управљања) и препознаје је у сложеној реченици; - Разликује именичке, придјевске, глаголске и прилошке синтагме; - Разликује основни, стилски и аутоматизован ред ријечи у реченици. 	<ul style="list-style-type: none"> - Графички представи односе у синтагми у сложеној реченици; - Објасни слагање реченичних чланова; - Уочава ред ријечи у реченици и препознаје њихов утицај на значење у реченици. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити шта је то ријеч, синтагма и реченица и показати их на конкретним примјерима; - Објаснити везе међу члановима синтагме и показати на конкретним примјерима како да уоче главни од зависног дијела синтагме; - Објаснити како се зависни дио синтагме односи према главном; - Објаснити појам рекције и показати је на примјерима; - Показати ученицима како се односи у синтагми могу представити графички; - Објаснити и показати на конкретним примјерима именичке, придјевске, глаголске и прилошке синтагме; - Подијелити ученике у парове са задатком да открију граматичке везе у синтагмама; - Навести дијелове реченице и показати их на конкретним примјерима; - Припремити задатке за ученике у којима ће провјерити ниво усвојеног знања о врстама ријечи и синтаксичкој служби; - Организовати рад у групама; - На примјерима објаснити различита значења глаголских времена; - Објаснити ученицима основни, стилски и аутоматизован ред ријечи у реченици као и њихов утицај на значење. <p>(Напомена: Све примјере писати на табли или их припремити као видео презентацију.)</p>
--	---	---	---	---

2. Независносложене и зависносложене реченице	<ul style="list-style-type: none"> - Разумије функционални систем синтаксичких јединица; - Разликује независне и зависне односе у реченици; - Разликује комуникативну од предикатске реченице и проналази их на примјерима; - Препозна конституентске јединице и уочава њихову службу у реченици; - Наведе врсте независнослужених реченица; - Препозна везнике карактеристичне за сваку од независнослужених реченица као и улогу запете у њима; - Наведе врсте зависнослужених реченица; - Разликује односе у зависнослуженим реченицама; - Препозна везнике карактеристичне за сваку од зависнослужених реченица; - У писању правилно примјењује запету и 	<ul style="list-style-type: none"> - Раније стечена знања надограђује са знањем стеченим у средњој школи; - Разликује врсте независнослужених реченица и наведе карактеристичне везнике за сваку од њих; - Правилно примјењује интерпункцијске знакове приликом писања независнослужених реченице; - Препозна да број реченица зависи од броја предиката и да утврди њихов однос (да ли једна реченица зависи од друге и шта их повезује); - Разликује зависнослужене реченице; - Разликује инверзију и зна шта значи када је реченица у инверзији; - Препозна уметнуту реченицу; - Правилно употребљава интерпункцију у сложеној реченици. 	<ul style="list-style-type: none"> - Дијели реченице према саставу; - Препозна карактеристичне везнике у независнослуженим реченицама; - Одређује колико у сложеној реченици има предикатских реченица и шта их повезује (везник или интерпункцијски знак); - Утврди у независнослуженим реченицама однос међу предикатима; - На конкретним примјерима уочава однос у зависнослуженим реченицама; - Наведе везнике за сваку зависнослужену реченицу; - Уочава инверзију и улогу запете у сложеној реченици; - Графички представи односе у зависнослуженој реченици. 	Јединица 2 <ul style="list-style-type: none"> - Извршити краћу провјеру знања прије обраде наставног садржаја у вези са независнослуженим и зависнослуженим реченицама и на основу резултата, за сваки разред, усмјерити даља објашњења и обраду наставног садржаја; - Објаснити подјелу реченица према саставу; - Објаснити врсте независнослужених реченица с посебним акцентом на везнике и интерпункцију; - Омогућити рад у групи у којима ученици треба да пронађу независнослужене реченице, посебно их исписати и уочити шта их повезује (везник или интерпункцијски знак); - Омогућити ученицима презентацију у којој ће једна група написати реченице на панонама, а друга ће утврђивати о којим се независнослуженим реченицама ради; - Објаснити врсте зависнослужених реченица с посебним акцентом на карактеристичне везнике и интерпункцију; - Објаснити шта је то инверзија и улогу запете у инверзији; - Објаснити шта је главна, а шта зависна реченица и како се одређује у сложеној реченици;

	препозна њену улогу у зависнословеним реченицама.			<p>- Објаснити како се зависна реченица односи према главној реченици;</p> <p>- У почетку објашњавати прво простије примјере зависних односа у сложеној, а касније и оне сложеније;</p> <p>- Омогућити ученицима рад у групама у којима ће добити задатак да одреде: врсте зависнословених реченица, карактеристичне везнике за сваку од њих, реченице у инверзији, улогу запете у реченицама);</p> <p>- Дати ученицима могућност да од једне зависнословене реченице направе другу, користећи адекватне везнике;</p> <p>- На крају модула извршити писмену провјеру знања о утврђивању односа у независнословеним и зависнословеним реченицама. (Напомена: Све примјере објашњавати транспарентно на табли или видео презентацији.)</p> <p>По потреби ученицима прилагодити наставне садржаје с обзиром на оштећење вида (на увећаном црном тиску или Брајевој писму).</p>
--	---	--	--	---

Интеграција:

- Страни језик

Литература:

- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске,
- М. Стевановић: Граматика српскога језика за средње школе,
- Правопис српскога језика, Матица Српска, 2014. године;
- Књижевни текстови по избору наставника,
- Друга стручна и теоријска литература.

Оцјењивање:
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула. Предвиђена писмена провјера из овог модула (ТЕСТ).